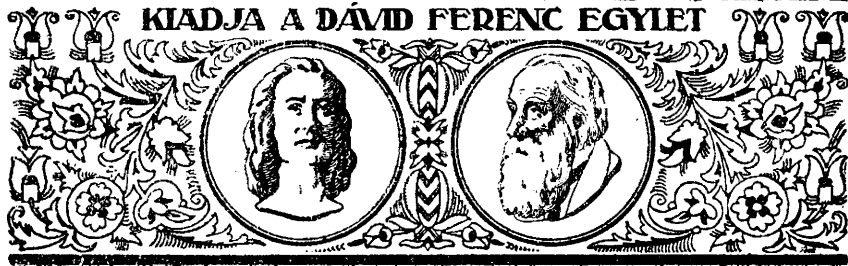


UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET



Ima jóltevők ünnepén 1924. február 10-én Kolozsvárt.

Elmondotta: **dr. Boros György.**

Az idő végtelen oceanjában hanykódó hajónk imazsámolyára leborulva, nyitjuk meg szívünket előtted életünk kormányzója, hatalmas Isten. A vihar csapkodja, ingatja azt a felséges alkotmányt, melyet a te dicsőséged hirdetésére építettünk. Mi kicsinyhitűek felve és aggódva kiáltunk: Uram ments meg minket, különben elveszünk. De azok a nagy lelkek, kikkel az idő folyamán megajándékoztad kicsiny unitárius egyházunkat, bátoritólág kiáltják fülünkbe, mit féltetek ti kicsinyhitűek. „Vegyétek eszetekbe, hogy minél nagyobb a veszély, annál közelebb van az isteni gondviselés. Jaj nektek, ha elhinnétek, hogy mi hiába éltünk és hiába mutattunk példát, hogy a miképpen mi cselekedtünk, ti is aképpen cselekednétek. Vegyétek eszetekbe, hogy mikoron mindenünket idegen kéz tépte, hordta szét, lelkünk betöltötte az űrt, hitünk cselekedeteivel újraépítettük szent Sionunkat.“

Jó Istenünk kérünk vezess vissza az emlékezet szárnyán oda, ahol a jó cselekedetek tökéletesülve, a buzgó lelkek megdicsőülve fényeskednek, hadd merítsünk hitükből hitet, jó cselekedeteikből buzgóságot és komoly elszántságot, hogy mi is a ránk bizottakban hív, igaz, áldozó és türelmes munkások lehessünk. Ha a közöny hidegsége megdermesztette volna lelkünket, a te szent lelked tüzével olvazd föl és gyujtsd lángra hitünket, szilárdítsd meg akaratumkat. Indítsd munkás tevékenységre erónket, különösen pedig segíts, hogy hitünk drága kincseit tartsuk becsesebbnek mindennél, amit a föld adhat. Értsd meg velünk, hogy jobb egy óra az Urral, hogysen ezer esztendő nélküle.

Jézus példája bátorította hitünk elődeit, segítj minket, hogy az ő nyomdokain járva, lehessünk méltók őseinkhez, kiknek emlékére ezt az órát szenteljük. *Amen.*

Mit csinálsz itt Illés!

A biblia régi történetei között lapozva szemünk elé tűnik Illés próféta hatalmas alakja. Buzgó, talán még a rendes mértéknél is buzgóbb szolgája Istennek. Ez a lelkes próféta a Baál papjait nemcsak megszegyenyítette, hanem meg is ölette. Isten iránt való buzgósága oly nagy volt, hogy nem ismert határt.

És mégis ezzel a hatalmas prófétával történt meg, hogy a bálványimádó királynő, Jézabel haragja elől elmenekült a Hóreb hegyen levő barlangba. Ott volt visszavonulva a világtól, senkitől sem üldözve, mert hiszen az emberek nem tudták, hol van.

A prófétának még sem volt nyugovása a rejték helyen. Ellenségeitől nem volt miért félnie. Lelkiismerete azonban erősen vádolta. Végül megszólalt az Ur szózata: „Mit csinálsz itt Illés? . . . Eredj menj vissza és végezd a kötelességedet? . . .” Az írások nem mondják, de könnyű hozzá gondolni az Ur dorgálásának további folytatását is: Hát azért adtam beléd a próféataság adományát, hogy elvonulj azzal egy félreeső barlangba? Hol van a te lánglelked, hova lett ezelőtti buzgóságod, hősi bátorságod, rendíthetetlen akarated? Hát csak addig tart a hősi bátorság, a rettenthetlen buzgóság, amig veszély nem fenyeget? Mikor ember kell a gátra akkor megszaladsz? Te vagy-e Illés, a próféta, Istennek szolgája? . . .

Ezek a szavak nem hiába hangzottak el. Illés gondolkozás nélkül vissza ment hivatása előbbi mezejére és a régi buzgósággal szolgálta az Urat élete végéig.

. . . Amig nekünk magyaroknak és unitáriusoknak jól ment dolgunk, oly sok ember volt, aki magyarnak és unitáriusnak és sokkalta nagyobb-nak tartotta magát másoknál. Nem mondotta magát ugyan prófétának, de egy cseppet sem engedett abból, hogy ő leghivebb fia fájának és egyházának. Csak vont a volna kétségbe valaki buzgóságát, a szent ügyek iránt való szeretetét, a legnagyobb sértésnek vette volna.

Most eljött az idő, midőn fajunk és egyházunk iránt való buzgóságunkat tettekkel kell megmutatni. Sajnos, igen sokan, sokkal főbben mint kellene, elmenekültek az önzés sötét barlangjába. Most mikor az idők zordon változása nagy feladatokat rótt reánk, mikor a régi üldöztetések előtti áldozatkész jóltevőknek a példáját kellene követni, nincsenek elől, sőt néha sehol sincsenek azok, akik ezelőtt elől jártak és látszólag buzgók voltak.

Ah, igen, sokan vannak távol. Én azonban azt hiszem, nem lehet sokáig ott maradni. Az Isten szava, a lelkiismeret vádolása mindenüvé eljut. Megkérdezi most is a félrevonult önzőktől: „Mit csinálsz itt Illés? Mi a hivatásod, mi a kötelességed te magyar unitárius? Nem tudsz már eleget a magyar átokból? Nem tudod mi a pártoskodás, félrefarolás? Nem tudod, hogy századokon át ittad keserü levét?! Tudd meg azt, hogy áldozat és más cselekvő buzgóság nélkül eltékozolod ezt a nagy kincset, egyházunkat, melyet őseink reánk hagytak . . . Előre, az áldozás, az önfentartás öntudatos munkájára!

Ha részt akarsz venni a mult és jelen értékeinek megmentésében, a jövő munkájában, ne azt mondogasd, hogy mit nem tehetsz, hanem tedd amire képes vagy . . .

. . . Az Ur Isten tőled, mindenkitől kérdezi, mit csinálsz Illés?
B. P.

Jeles emberek emléke.

felsőrákosi Székely Mózes.

1861—1922.

Olvasóim nagyobb része személyesen ismerte felsőrákosi Székely Mózeset. Nyíltság, emberbecsülés, egyenesség, érintetlen tisztaság mindaz, ami a székely ember jellemében szép, benne egyesült. A nemes székely hagyományok megtartásában konzervatív, de mikor célszerűségét belátta, minden reform iránt fogékony. Szép, magas termetén a székely posztó finommá, örökös mosolyt viselő ajkán a székely tájszólás kellemesen zengővé, kezét az ekeszarván tartó gondos gazda bölcsen számító kereskedővé s a mások bírálatától mindig tartózkodó, örökösen elfoglaltságban élő tett embere, aki hangya módra gyűjti a morzsákat, áldozatkész kereszténnyé lett.

Szülei szegény emberek, mindössze pár hold földet örökölt. Hat éven át a Daniel-birtok, 9 éven át a Zathureczky-birtok bérelője. Jó gazda. Bérbeadó és bérlő egyaránt gyarapszik.

Ismert nevű, köztisztelőben álló ember, amikor nőül veszi Kiss Tamás vargyasi iskolamester leányát Vilmát, akiben megtalálja a gondos háziasszonyt, a hűséges, munkás feleséget.

A felsőrákosi unitárius egyházközség keblí tanácsának évtizedeken át tagja s éveken át az egyházközség gondnoka, a közbirtokosság elnöke, az Erdővidéki Takarékpénztár f. ü. b. tagja, Udvarhelyvármegye Törvényhatósági Bizottságának, a Magyar Unitárius Egyház Főtanácsának tagja.

Egyházközségének végakarata szerint 10.000 leut adományozott harangra, a kolozsvári és székelykeresztúri gimnáziumoknak szegény tanulók segélyezésére 5000—5000 leus alapítványt tett.

Életében csak irigyei voltak, de ellenségei nem. A legszegényebb ember ügyes-bajos dolga is érdekelte. Kedélye páratlanul derűs. Nemes érzésű jó barát. 1922. augusztusának egyik bős, esős napját, temetése egy egész vármegye színe javának, gyászos baráti találkozójává tette.

Adjon Isten nemzetünknek Székely Mózeshez hasonló embereket!

Kovács legényből unitárius pap!

Dr. Collyer Robert.

Collyer Robert emlékeit, születésének 100-ik évfordulója alkalmából az angol és amerikai unitáriusok egyaránt ünnepelték december 8-án. Egy júliusi vasárnapon az 1908. évben New-Yorkban a Church of the Messiah-ban halottam Collyert imádkozni. Nem

tudom megmondani, hogy Collyert látni vagy hallani volt-e kellemesebb. Angliában született, szegény szülők gyermeke volt. Robert 8 éves korában a hét öt napján 10 s a hatodikon 11 órát dolgozott. A gyári munkát később elhagyva kovács-mester lett. Emellett olvasgatott.

Huszonhét éves korában megnősült s Amerikába ment. Kis gyülekezeteknek prédikálgatott eddig is s ezt Amerikában is folytatta. Chikágóban a munkások papja lett. Ott barátai tehetségét méltányolva Unity Church néven egyházat alapítottak és templomot építettek. Egy nagy tűz a templomot elhamvasztotta, helyébe még szebbet építettek. A tűz után a Corwell Egyetemről Collyer táviratot kapott. 1000 dollárt ajánlott fel az egyetem, ha részére egy patkót készít. Huszonnégy éve nem járt a Collyer kezében kalapács, a patkót megcsinálta, nevét ráírta, elküldötte s árát megkapta.

Könyvtára is a tűzben égett. Londonban barátai meghallották, Collyer levelet kapott, melyben könyvei címének leírását kérték. Elküldötte s éppen a családi örömnépen könyvei, megpótolva jó nehánnyal, megérkeztek.

1879-ben Church of the Messiah meghívására New-Yorkba ment. Ott hirdette Isten ígését 1912-ben bekövetkezett haláláig. Kevés könyvet írt, de amiket írt mind olvasottak. Két közismert egyházi éneket szerzett.

Kiss Sándor.

Fiatalság barátja.

Fogjunk kezét.

Szózat a Dávid Ferenc-Egylet összes Ifjúsági Köreihez.

Mi, a kolozsvári D. F. E. Ifjúsági Köre, üdvözetünket küldjük mindannyiatoknak. A lelkünkben telelevenedett szeretet fűzött öszsze minket itt, Erdély fővárosában. Ez a szeretet kell, hogy összefűzön titeket is mivelünk, mindannyiunkat egymással. Ma kell, hogy lobogjon a szeretet minden ifju lélekben Istenünk, vallásunk és embertársaink iránt. Ma kell, hogy erősítsük ezt a lobogást egymásnak lelkében, ha gyengülne, vagy ha mulni látszanék. Ezt pedig csak úgy tehetjük ha megismerjük egymást, ha tudjuk egymásról, hogy vagyunk és dolgozunk.

Ezért fogadjatok baráti jobb kezünket, melyet a közös vallás, közös nyelv és közös szeretet nevében nyújtunk tifeleitek. Kérünk adjátok ti is kezetekezt azért, hogy ez a három eszmény soha ki ne vesszen miközülünk azért, hogy egy eljövendő sikerig vigyük kitartóan és diadalra, ha lehet, ezeket miközöttünk!

Kérünk titeket, hogy

I. minden Ifj. Egylet írja meg nekünk vezetőségének, tagjai számának, végzett munkájának és tervezett céljainak adatait.

II. írjátok meg, akartok-e együtt dolgozni velünk ezeknek a szép céloknak eléréseért?

(Cím: Szent-Iványi Sándor Cluj, Unitárius Kollégium.)

A mi egy Istenünk legyen és maradjon mi velünk minden időben.

Lőrinczy László,
főtájtár.

Szent-Iványi Sándor,
elnök.

Máthé Sándor,
alelnök.

TŰZHELY MELLETT.

Fiátfalvi Fazakas József mindenkinek példát adott.

Sok viszontagság után a püspöki vizsgálószerk eljutott a fiátfalvi unitárius egyházközségbe, hol az unitárius hívek ősi idők óta egy közös templomba járnak református testvéreinkkel s békés egyetértésben élnek Isten dicsőségére.

A templom előtti díszkapu előtt várták a belső emberek a község lakóival egyetemben a ritka kedves vendégeket.

A harangok hivatató szavai után templomba vonult a sokaság életükön a magas vendégekkel. Itt a Főpásztorhelyettes Istenhez emelő imája és szívet, lelket szent lelkesedésre és nemes tettekre buzdító tízes beszéde után föl hívja a híveket szeretetadóomány adására az anyaszentegyház oltárára.

A szószékből lejöve az urasztala mellé ült, mint hajdan Jézus tanítványai és a sokaság közé.

A sokaság között négy kis játszó fiu furakodott előre a gyülekezet elé. A püspöki titkár szintén elragadóan beszélt s hívta föl a híveket a szeretetadóományra.

Ezalatt a főpásztor magához intette a legkisebbik fiut. A fiu engedelmeskedett. Mintha Isten parancsolta volna: „Eredj fiam oda, mert a népnek csuda kell, téged használnak föl a jó cselekedetek eszközéül.“

A főpásztor az 5 éves Fazakas Miklóst ölébe vette s cukrot adott neki. A sokaság egyszerre odanézett és bámulta mi történt. Az anyák szeme könnyel telt meg, mert tudták, hogy a kis fiu árva. A titkár bevégezte beszédét, megindult az adakozás az édes anya: az anyaszentegyház javára. A szegényebb rendű hívek mindannyian megnyiták erszényüket, mi szívesen áldozunk nemes célra, mondák jó kedvvel.

E közben szólásra emelkedett egy tehetősebb gazda alsó Fazakas József és így szólt: Főtisztelendő püspöki vizsgálószerk, megkövetem szépen nekem is volna egy szóm: elődeim sokat adakoztak templomok, iskolák, belsőemberi lakások építésére. A gimnáziumokat ellátták alapítványokkal. A Berde-cipót szívesen elfogadtuk, senki sem mondta, hogy vegyék vissza, nekünk nem kell. Most amikor az egyháztól és gimnáziumoktól az alapítványi birtokokat elvették és koldussá tették, most tőlünk kénytelenek kérni, hogy magukat fentarthassák a mi javunkra, vajjon tehetjük-e, hogy ne adjunk semmit? Én a háboruban részt vettem. Mikor elmentem itthon maradt hű feleségem gyógyíthatatlan betegen és négy gyermekünk. A feleségem gazdálkodott ahogy lehetett, a marha állományom egy

bivalyra apadt. Hazajöve feleségem nemsokára elhalt s maradt négy árva fiam, kik közül a legkisebbik ott ül a főtisztelendő ur ölében. A négy árva fiamért adok 400 leu szeretetadományt, elhalt feleségem emlékére 200-at s magamért 150 leut. Az ígért összeget nyomban le is fizette a gyülekezet szemeláttára.

Fiátfalvi Fazakas József ékesszavu apostola lett unitárius egyházunknak. Isten éltesse, hogy növelhesse fel drága négy fiát.

A püspökhelyettes ur az ölében levő kis fiut karjára vette és a sokaság feje fölött átnyujtva visszaadta az édes apának e szavakkal: „Átadom az árva fiut és kijelentem, hogy mig Isten éltet ez árváknak én is atyja óhajtok lenni.“

Ez a jelenet oly mély benyomást gyakorolt a sokaságra, hogy még aki nem akart adni, az is adott s néhány perc alatt együtt volt a kis Fiátfalván 10.070 leu.

„Ne félj kicsiny sereg, mert veled van az Ur.“

Kozma Miklós.

NŐK VILÁGA.

Bátorlelkü unitárius nők.

Emlékezzünk a régiekről. Életükből, tetteikből merítsünk új lelkierőt. Rendre bemutatjuk a jelesekét, kik hitükért éltek, áldoztak, szenvedtek s ha kellett meg is haltak.*)

A reformáció idejéből mutatjuk be az egyik legelső unitárius nőt, *Boucher Johanna* urhölgyet, aki udvari hölgy is volt 1550 körül.

Akkor még csak hajnalodóba volt az új eszmék napja. — A bibliát már fordítgatták a művelt nemzetek nyelvére. Hol titokban, hol nyíltan, de mindenki nagy mohósággal olvasta, ha kézhez kaphatta, a szent könyvet.

Angliában akkor tájban nyomatták ki a bibliát Tyndal fordításában. Boucher Johanna tudta, hogy e könyv olvasása tilos, de ő nemcsak megszerezte magának, hanem arra is gondja volt, hogy becsempéssze a királyi udvarhoz. Az akkori puffos női divat jó rejtőhelyet szolgált a különben is óvatos hölgynek.

Johanna nagy kegybe jutott az udvarnál. VI-ik Edward király kitüntető figyelemben részesítette, de az egyház nyomára jött hittérítő titkos munkájának. Adatokat gyűjtöttek ellene. Biróság elébe állították és az eretnokség vádpontjait felolvasták előtte. Egyik legsúlyosabb vád az volt, hogy tagadta az incarnatiót, vagyis Krisztusnak örök-származását s mint igének testté lételét.

*) A szerkesztőség szívesen fogad hasonló élet- és jellemrajzokat nagylelkü nőinkről.

A derék és bátor udvari hölgy merészen szembeszállt bíráival. Figyelmeztette őket, hogy ha bűnről lehet szó, mikor valaki a régi hit helyett új meggyőződésre jut és azt meg is vallja, akkor bűnös az egész angol protestáns egyház s maga az érsek is, mert elhagyták a katolikus egyházat és protestánsok lettek. Figyelmeztette bírját, hogy ha ők is olvasnák a szentírást, ugyanarra a meggyőződésre jutnának.

A szép beszéd nem használt. Boucher Johanna urhölgyet máglyára ítélték. Midőn az ítélet végrehajtására Litchfielden megjelent a végrehajtó bíróság, a gyontató pap igyekezett szívére beszélni és megterésre bírni. A máglya föl volt állítva. A pribékek körülré állottak. A hitéhez hű asszony gúnyos sajnálkozással a pap felé fordult és így szólt: jó páter hagyj te békén engemet, inkább menj el haza és olvassad a bibliádat.

A máglya meggyúlt, a nagyhitti nő egyetlen zokszó nélkül kiadta a lelkét, teste elhamvadt, de a hamut széthordotta a szél a világba és azóta termékenyíti a lelkeket és bátorítja a hitbuzgóságra.

Ne menj férjhez ahoz az ifju emberhez

(Az amerikai Christian Registerből.)

Ford. Kiss Sándor

(Első közlemény a leányokról az Unitárius Közlöny 2-ik számában.)

Aki gondatlan és rendetlen.

Akinek foglalkozása vagy hivatása nincsen.

Aki foglalkozását gyakran változtatja és sok gazdát szolgál.

Aki rest.

Aki gazdája ellen beszél.

Aki önző és nyakas.

Aki azt hiszi, hogy mindent ő tud a legjobban és vége nincs a mondanivalójának.

Aki nem olvas, hogy helyesen tájékoztassa magát, hanem jobban szeret az utcasarkon lógni, a kaszinóban vagy korcsmában ülni.

Aki későn fekszik s nincs tekintettel arra, hogy szülei reá várnak.

Aki a „jó madarak“ közé tartozik s velük kitar.

Aki lépést tart a divattal, de hogy honnan veszi a pénzt, azt nem nézi.

Aki nem addig nyújtózik, amíg a takarója ér s adósságokat csinál.

Aki szüleit sohasem segítette.

Aki nagyon keveset, vagy semmit sem spórol.

Aki kártyázni, dohányozni és inni szeret.

Aki kifejezéseiben és célásaiban izléstelen, durva.

Aki családot más tagjaitól huzódik s csak veled szeret lenni.

Aki olyan helyre jár, ahol nem szeretné, hogy szülei lássák.

Aki arról beszél, hogy ha felesége leszel, dolgoznod nem kell.

Aki kis dolgokban sem szavatartó.

Aki anyját és nővéreit nem szereti, nem becsüli.

Akit nem érdekel vallása.

Aki mások iránt részvétet nem érez.

Aki nem tudja, hogy miként kell viselnie magát a templomban.

Akinek barátai nem példás magaviseletűek és nem vallásosak.

Aki nem szereti, hogy édes anyádnak mindent elmondj.

Aki hazugságokkal mulattat téged.

Aki rossz szokásait, figyelmeztetésed ellenére sem hagyja el.

Aki szeret káromkodni, szitkozódni s az öregeket kigúnyolja.

Aki az állatokat kinozza és nem gondozza.

Aki nem szeret templomba járni és nem segít az eklézsia dolgaiban.

A kolozsvári Nők Szövetsége munkálkodik. Szeretet a szív igaz öröme. Ebből az örömből ki ne akarna részt? Hisz annyi bánatot sajtol lelkünkbe a mának keserves gondja, baja, hogy sóvárgva epedünk az öröm édes vigaszáért. Tenger keserűségünkben méz az örömmek röpke pillanata, melytől fölüdülünk. Új erőforrás a további áldozathozásra.

Ilyen órák nekünk unitárius nőknek, ha megértésben, szeretetben eggyek és együtt lehetünk. Örülünk egymásnak s örülünk az összehozó alkalomnak. E gondolat volt igazolva febr. 14-én a negyedik kötőke délutánján is. A zsufozásig felt terem jól eső örömet váltott ki szívünkbe. A műsor három számból állott. I. „Gavallér Jankó“ c. gyermekjelenetet előadták Ürmösi Bözsike és ifj. Ürmösi Károly. II. Melodrámat szavalt: Kis Bertuska, zongorán kísérte Útó Mancika. Betétet énekelt Útó Lajos igazgató által vezetett vegyes kar. III. „Babatánc“ előadták: Páll Rózsika és Ürmösi Judit. Mindhárom kedves volt és bő taps jutalomban részesült. Háziasszonyok voltak: Márkos Albertné, László Gyuláné, Ürmösi Károlyné. A következő kötőke márc. 13-án lesz. Kérjük nőinket, minél számosabban jelenjenek meg.

Szemlélő.

Könyvet kérünk. Leány Otthonunknak nincsen kézi könyvtára. Csak úgy állíthatunk föl, ha olvasóink szívesek lesznek a gyermekük kiolvasott könyvét beküldeni Kolozsvárra az E. K. Tanácshoz. Ha kissé viseltes is, rendbe fogjuk hozni. Az adományokat lapunkban nyugtázni fogjuk. Eddig kaptuk a következőket: Benczédi: Berde M. életrajza (E.K.T.), Mikszáth: Beszterce ostroma (Percelné), Az Unitárius Vallás Dávid Ferencz Korában. Pap D. Dávid Ferenc életrajza, Unitárius Közlöny 1906—1910. évf. (D. F. E.) Péterffy: Székely mesék. Ferenczi Kálmán: A pálfalvi széalalom. Gannet-Boros: Édes otthon. Szabó István: Az uri leány. Erdélyi magyar naptár (1922.) Unitárius Keresztény naptár 1924. (Dr. Boros) Leltárkönyv (Rigó utóda.) Pap Domokos: Ősi rögön (író ajándéka).

Unitárius nők minden téren találhatók, ahol pontos és értékes munkát kell végezni. A híres Sharpe-család neveit ismerjük, tiszteljük és becsüljük, mert az ő bőkezű jóságából immár 20-nál több magyar leány tanult a londoni *Channing*-leányiskolában. Most egy ifju Sharpe nő nevével találkozunk. Sharpe Margit unitárius

papi pályára készült. Tanult az oxfordi Manchester College-teológiai Akadémián. Azután Londonban társadalmi jótékony munkában foglalkozott mintegy tíz évet. A következő adatokat ő maga mondja el: unitárius pap vagyok. Szoktam prédikálni és Londonban egy új gyülekezetet én vezeltem. Mondhatom, hogy ez igen kellemes munka volt. Mostanig nem foglalkoztam hivatalos rendőri munkával. Előre látom, hogy igen sok tennivalója van egy nőrendőrnek s azt is hiszem, hogy majd az unokáimnak, — ha lesznek — jobb dolguk lesz a papi pályán, mint nekem. Elhatároztam, hogy rendőri munkához fogok. Nem mondhatnám, hogy a papi foglalkozásnál előbbre becsülöm, de gondoltam, hogy ezen a pályán akad hasznos tennivalóm és annak meg is tudok felelni, miután a szociális munkában bő gyakorlatot szereztem.

Recsenyében 1923. december 15-én a *D. F. Nőegylet* megalakult 37 taggal. Összejöveteleit télen vasárnap esténként a község ház termében, a többi évszakban vasárnap délutánonként a templomban tartja. Tagsági díj 10 leu. Elnök: Gál Józsefné; alelnök: Boros Györgyné; pénztáros: Kovács Mózesné; ellenőr: Fekete Miklósné; választmányi tagok a tiszttakar tagjain kívül: Máté Istvánné, ifj. Ráduly Jánosné, Fodor Domokosné, Szabó Ézsaiásné és Máté Ida.

A firtosmartonosi Unitárius Nők Szövetségének második és egyben szervezkedő gyűlése január hó 13-án volt. Váratlanul sokan gyűltek össze az iskola nagy termében, idősebb, fiatalabb asszonyok, serdülő leányok. Imával nyitotta meg az elnöknő. Azután értekezlet, közös megbeszélés folyt az egylet célja, működése és programjáról. Elnöknő lett Katona Ferencné, alelnöknők: Gálfi Ferencné és Káli Albertné, pénztárnok: Simon Balázsné, titkár és referens: Gáspár F.-né. Majd szavaltatok, felolvasás, ének előadva az önként jelentkező asszonyok és leányok jelesbjei által minden különösebb felszólítás és irányítás nélkül, mi annál nagyobb örömmel tölti el lelkünket, mert következtetni enged arra, hogyha már a kezdet ilyen lelkesedéssel indul, el fogjuk érni célunkat Isten segítségével. Egymást megismerve, megszeretve és becsülve, válllvetve fogunk munkálkodni az ur szőlejében. Egyelőre arra törekszünk, hogy összejöveteleink minél látogatottabbak legyenek; szeressék meg asszonyaink és leányaink eme tanulságos szórakozást, lássák be hasznos voltát.

Referens.

LEÁNYAINKNAK, ASSZONYAINKNAK LEGSZEBB AJÁNDÉK

SZIVEMET HOZZÁD EMELEM..

NŐI IMÁDSÁGOS KÖNYV. o IRTA: DR. BOROS GYÖRGY.
KAPHATÓ: LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN KOLOZSVÁRT.

Hírek a külföldi unitáriusokról.

Az első magyar amerikai unitárius egyházközség levelet írt a dombói egyházközséghez.

„Tisztelendő Egyházközség!

Az akroni első magyar unitárius egyháznak 1923. október 27-én tartott alakuló gyűlésén hozott határozata értelmében keresük fel a Tiszt. Egyházközséget.

Szólunk azzal az érzéssel, mivel a jó testvér szólhat. Megkeressük azzal a szeretettel, mivel a jó gyermek az ő édes anyját keresi fel. Oda gondolunk azzal a hálával, mivel a nemes lelkű ember adózik az ő jótevőinek. Igen minket Küküllődombóhoz, mivel tagjaink $\frac{3}{5}$ része onnan került ki, testvéri, gyermeki érzések fűznek. Ott születtek a Kocsisok: Márta, János, György, János, János M. stb. Székelyek: György, András, Ferenc, Anna (Molnárné); a Bordiak: János, Mihály; a Nagyok: Sándor, András, József; Miklósook: Mihály, Anna; Hunyadi János; Köművesek: István, Mária; Finta József, Tamás József, Hegyiné Szabó Anna, Kocsis Katalin, Kocsis Klára stb. 24 család képviseli egyházközségünkben a dombóiakat. Ez a 24 család fáradságot nem ismert, áldozni nem félt, csak hogy itt az új hazában is egyházzá alakulhasson, hogy itt is gyakorolhassa az ő unitárius hitét, melyet ott a szülőföldön megismert. Hálával, szent érzésekkel beszélünk Tiszt. id. Ütő Lajosról, ki minket e hitben nevelt és tanított. Lelkünk meleg érzésével kívánjuk, hogy a jó Isten jó egészségben tartsa meg sokáig.

Célunk az, hogy a Tiszt. egyházközséggel levelezést, összekötetést tartsunk fenn. Azokat az egyszerű, szegényen kivándorolt embereket a mi egy Istenünk segítette, megfelelő anyagi helyzetbe juttatta s ők e sorsban is emlékezni akarnak a szülői falura, emlékezni akarnak, mert úgy érzik ők, hogy drága és szent a visszaemlékezés.

Kérjük tehát a Tiszt. urat és egyházközséget, hogy az otthoni dolgaikról értesítsenek, ugyanezt tesszük mi is. Leveleiket istentiszteleteinken felolvassuk s erre kérjük önöket is.

A jó Isten tartsa meg a tiszt. urat családjával, rokonainkat, véreinket, szereteteinket, kikre sokat gondolunk, kikért sokat aggódunk.

Boldog új évet mindnyájoknak. Testvéri szeretettel:

Bodoczy Sándor,
lelkész.

Szász István,
egyházi titkár.

E kedves levélre január hó 10-én válaszoltunk. — Szeretettünk minden melegt beleöntöttük levelünkbe, hiszen mindenik rokonunk. Itthon maradt gyermekek apáikról hallottak hírt, az apák gyermekeik nemes cselekedetét olvasták. A szülőföld mindig kedves, s menynyivel inkább az a visszaemlékezés rózsá-felhőin át a honvágy mélabus hangulata mellett. Kérjük, hogy tekintsenek minket anyaegyházuknak s keressenek gyakran fel levelükkel. Hallottuk azt is, hogy

nehány hívünk, már elveszett, vagy a református, vagy a nazarénus hitre tért. Sajnáljuk, de hát a gyenge hitűekkel szemben semmit sem tehetünk. Az amerikai levél felolvasása után 2 asszony jött a lelkészi hivatalba, egyik arra kért hogy levelünk végére írjam oda: Fintáné szeretettel üdvözli apját és testvéreit. Özv. Gálné csak ennyit kívánt oda íratni: Csókolom a leányomat ha még unitárius. Itt kívánom megjegyezni, hogy mi nagyon sok hívünket elveszítjük azok közül, akik kivándorolnak. Többen jöttek haza, de már nem mint unitáriusok, hanem mint nazarénusok. Közelebbről is 4.

Bodoczynak munkája azért tisztelni való s nagy értékű, hogy ő csendben ünnepeltetés nélkül ment ki s érkezett meg, de hiveinket mindentől felkutatja s arról is számot ad, ha azok közül vagy egy elhagyta hitét. Igy érdemes Amerikába menni.

Dombó, 1924. jan. 16.

Ütő Lajos.

Megnyugvással jegyezzük föl, hogy Bodoczy lelkészt az amerikai unitárius lelkészkar a testületbe kartársnak a próbaidőre befogadta. Örömmel jelezzük, hogy amerikai atyánkfiai az *Unitárius Közlöny*-t nagyszámban rendelik meg.

Williams C. Fivadar amerikai unitárius lelkészi karunk egyik ékessége, elhunyt. Emlékére a newyorki All Souls templom falába egy gyönyörű relief szobrot állítottak be. Papi palástban ülve tartja a kinyitott biblia néhány levelét és körül öleli szárnyával az angyal, talán a muzsája vagy a felesége, akivel ideálisan szép életet élt a jeles költőpap, ki hazánkat is meglátogatta. Költeményeiből Józán esperes többet lefordított és lapunk is közölt.

Egyleti munkásság.

Büzödön a D. F. E. működése november hó 1-én kezdődött meg. A komolyabb fiatalemberekből egy kis társaságot alakítottam, kik a társulási eszmét hirdessék a többinek is. Tényleg sikerült is összehozni 27 fiatalembert, kikkel összejöveteleinket megtartjuk hetenként kétszer. Megkíséreltük a faragó-iskolát. Tényleg jöttek is, de itt nem lehetett kapni megfelelő helyiséget. Kis körünkben megalakult a dalárda a lelkész vezetése alatt. Vannak ismeretterjesztő oktatások. Minden hónapban március 15-ig terveztünk vallásos estélyt. Betanítottam egy szindarabot s azt a bállal kapcsolatban előadtuk. Mindezekből maradt a D. F. E.-nek 310 leu. Radó János legifjabb presbíter lett az Ifjusági Egylet elnöke; két alelnöke Fülöp József és László János, könyvtárosunk Bérczi Dénes. A két tanító, tanítónő, papnék és a két pap lesznek az oktatók. A két más büzödi pappal értekeztem a szövetkezésről, de semmit sem tudattak. A hősök sir-emlékének leleplezése 1923. november 27-én volt lelkészköri gyűléssel kapcsolatban.

Szeretetet ünnepe Marosvásárhelyt. A marosvásárhelyi D. F. E. február 4-én tartotta ez évi első gyűlését a kis imaházban,

mely zsúfolásig megtelt érdeklődő közönséggel. „Áldott az Ur, a mi Istenünk“ alkalmi ének elhangzása után dr. Sárkány Miklósné meleg szeretettel üdvözölte a megjelenteket; nemes munkánkhoz erőt, kitartást kíván, egyházunkra, veszélyben forgó iskoláinkra Istennek oltalmát kérve, a gyűlést megnyitja. Rédiger Géza a könyörülő szamaritánusról tartott tartalmas oktató bibliai magyarázatot. Kiss Ilonka szavalta: „A karácsonyfa megérkezik“, „A karácsonyfa panaszkodik“ és „A karácsonyfa énekel“ című költeményeket érzéssel, meghatóan. Áldja Laura és Platz Ferencné urnők kedves meséikkel nemcsak a gyermekek, de a felnőttek figyelmét is lekötötték. Hits Béla és Gálfalvi R. kedves párbeszédet adtak elő a munka értékéről és megbecsüléséről. József is ácsmester volt. Herszényi Irma, Nagy Ica és Zsakó Kálmán „Mikulás diója“ című szindarabot játszták el a közönség gyönyörűségére. Ezek után következett a szeretetadományok kiosztása a 80 gyermek között. Dr. Sárkány Miklósné uraszony, a D. F. E. éltető lelke, meleg szíve ugyanis gondoskodott arról, hogy — az egyesület nőtagjaival egyetértve — a kicsinyeknek a karácsonyi örömhöz hasonló örömet szerezzen. Egy kedvesen töltött délután emlékével távoztunk az Ur hajlékából. *Lőrinczi Zs.*

Sepsiköröspatak is megmozdult. 1923. évi december hó 31-én megalakítottuk a D. F. fiókegyeletet mintegy negyven taggal, mely — reméljük — megkészszerződik. Az unitárius ifjuság december 25-én egy sikertült színelőadást rendezett az egyház javára, előadván a „Paraszt kisasszony“ című népszínművet nagy anyagi és szellemi sikerrel. A darab a D. F. fiókegyelet megalakulásának javára december 31-én ismét előadatott az unitárius iskola termében, 486 leu tiszta haszon lezárásával s így a D. F. fiókegyelet anyagi oldalról is biztosítva lett. A tisztikar a következő: Elnök Székely Kelemen lelkész, jegyző Para Ida tanítónő, pénztáros Kiss Gyula, énekkarnagy Kádár Sándor. Gyűlést tart minden második szombat este az unitárius iskola termében, egyházi, világi énekek, szavalatok és egyházi nagyjaink ismertetésével kapcsolatosan; nyáron szintén minden két hétben vasárnap délután a templomban. Egyesületünk megalakította az unitárius ifjusági dalkört és kebelében minden érdeklődő unitárius egyháztagot szívesen lát s el is várja azoknak érdeklődését. Eddig közreműködtek: Székely Kelemen lelkész, Para Ida, Székely Dezső, Útő Ferenc, Szabó Juliska, Szabó Vilma, Szinte István, András Ferenc, Költő Áron, Bedő Albert, Költő Imre, Útő András, Bedő Erzsébet, Szász Veron, Költő Vilma, ifj. Szabó Vilma, Bedő Lenke, Költő Gábor, Téglás József, Para Sándor rk. ifjak. Vajha ezen nagy lelkesedés szilárd alapon épülve zavartalanul működhetnék az idők végéig. *Kádár Sándor.*

Aranyosrákoson működik a D. F. E. 52 taggal, az egyházi dalárda 40 taggal. Minden héten hétfőn, szerdán és pénteken összejövetelt tartottak. Nagy lendületet várnak az új harmonium beszerzésétől, ami nemsokára meglesz. Karácsonykor vallásos estélyt rendeztek, midőn Gombási János lelkész Dávid Ferenc életét méltatta. A jövőtől sokat remélnék.

Csegezen „D. F. Egyletünk működik. Rendeztünk két vallásos délutánt, egyiket a jöltevők emlékére és két nagyon szépen sikerült estélyt. Dolgozunk lassan, szerényen.“

Petrozsényban nagy akadály a diplom nem léte, de a Közlöny nagy száma (27) sokat pótol.

Felsőrákos nagy számához és erejéhez illő lendülettel munkához fogott. A jövő számban ismertetjük.

Elfeledkeztünk a vak fiuról, pedig az ő vaksága és árvasága állandó. A jószívű emberek 10—10 leuval boldoggá tehetnék.

Köszönet. Magyarszovátón karácsony másodnapján a D. F. E. által rendezett műsoros tancmulatságon a következő adományok folytak be: Mózes Károly gyógyszerész, Szász Ferenc birtokos, Deák József birtokos 100—100 L., Filep Árpád ref. lelkész 60 L., Szilágyi István birtokos, Nagy Endre birtokos, Antónia Mihály 50—50 L., dr. Nagy János 30 L., Sándorházy János, Nagy Lajos, Tóth Simon, Péter Gábor, László Károly, Benzédi Márton, Tóth Sándor, Kiss Márton, N. N. 20—20 L.; többen 5—15 L.-t. A 320 L tiszta jövedelem a könyvtáralaphoz csatoltatott. Fogadják a kegyes adakozók a D. F. E. szives köszönetét. Ugyancsak az iskolaszék hálás köszönetet mond azoknak a jószívű urnőknek, kik az iskolás gyermekek karácsonyfájára süteményeket, cukorkákat, gyümölcsöt ajándékoztak, névszerint: Mózes Károlyné dr. Jakab Judit Mocs, Kun Sándorné Kolozsvár, Deák Józse né, Kun Mórné, Tóth Simonné, özv. Gothárd Sándorné, Antónia Mihályné Magyarszovát.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Az E. K. Tanács februáriusi gyűlésén 53 ügyet látott el. A marosvásárhelyi egyhk. egy telekrészét eladhatja, mivel újat szerzett hagyaték útján. Az oklandi hívek harangalapot gyűjtenek. Két presbiter ellen fegyelmi rendeltetést el, mivel az egyházközség érdeke ellen dolgoztak. Boros Jenő tanárt a Teológiára magántanulónak fölvette. Dr. Kiss Elek teol. tanárt a teológiai és internátusban lakó ifjúsághoz családfőnek kinevezte. Lőrinczi István vallástanárnak engedélyt adott, hogy április végéig a papi lakásban maradjon. Ürmösi József egyh. tört. könyve új kiadás érdekében bírálatra kiadatott. Az unitárius hit- és erkölcstan (6-ik el. oszt.) megírására pályázatot hirdet. Tanka Sándor alapító levelét (tízezer leu) köszönettel elfogadta. A titkárok jelentése az iskolák érdekében történt többszöri személyes eljárásokról, részint megnyugvásul szolgált. Számos kérvény, számadás, jelentés nyert elintézését.

Első unitárius istentiszteletet tartottunk Szászrégenben febr. 10-én. Kevesen voltunk, de igen boldognak éreztük magunkat, hogy együtt lehetünk. Iklandi lelkészünk Kovács Béla még a múlt évben kifejezte óhaját, de az csak úgy valósulhatott meg, hogy Farkas Albertné Boros Irén ömagys. volt kegyes felajánlani a házát imaháznak s ő maga lett énekvezértünk. Együtt volt az összes unitárius (12). A lelkész szép imája után Farkasné Boros Irén és Bálint Endre duettet énekelték és két zsoltárt a gyülekezet Farkasné zongora kísérete mellett. A lelkész megható kedves beszédet mondott. A házi

asszony gazdag oszonnával vendégelte meg az egész kis gyülekezetet. Mindnyájunknak végtelen jól esett a hitünk szerinti istentisztelet. Már nagyon vágytunk rá. Köszönet érte Farkasné urnőnek és ifjú papunknak. — K. M.

Dr. Ferencz Józsefet a kolozsvári egyházközség gondnokává választotta teljes egyhangúsággal és nagy bizalommal. Különös érdekességet nyújtott a választásnak, hogy édes atyja, szeretett püspökünk, mint választási elnök hirdette ki az eredményt. Az új gondnok sokat ígérő székfoglalót tartott. Ürmösi esperes üdvözölte.

Tordátfalván 1924. január 27-én igen felemelő ünnepély keretében történt meg az új lelkész beköszöntése, beiktatása. Akit nem ismert eddig, ahhoz a néphez jött az új próféta, hogy együtt keressék az ur utait. Szavai a nép szívéhez férkőztek. Új esperes a fia a szeretet szavaival jelölte meg az ur szolgájának nehéz, de gyönyörű feladatát. Ugy az egyházközség hívei, mint a környék világi és belső emberei nagy számban jeléntek meg a beköszöntőn. A templomozás után bankett volt, melyen bár kevés számban vettek részt a helybeli hívek, az új lelkész a fia meleg ovációkban részesült, csupán a beszélő lelkész aia bucsuzása hagyott kissé dissonáns érzéseket a lelkekben. Az új lelkésztől mindenki új életet vár. V.

Új lelkész. Mózes Mihályt a főt. püspök ur kinevezte Borsosráti lelkésznek s egyben megbizta Bözödujfalu gondozásával.

Nagyszébenben unitárius istentiszteletek minden hónap első vasárnapján tartatnak a Stadt-parki evangélikus templomban. Az istentiszteletek helye és ideje rendszeresen közölve van a nagyszébeni helyi lapban és a „Tageblatt“-ban. — Egyházi ügyekben felvilágosításokat lehet nyerni: id. Szentgyörgyi János egyházközségi curátortól. Lakása: Wintergasse (Str. Georghe Lazar) 15 szám.

Székelyudvarhelyt kiválóan sikerült műsoros vallásos estélyt rendeztek: Bölöni Vilmos lelkész, Gálffy Zsuzsika, Benkő József, Kiss Elek zenetanár, Halnági Sámuel igazgató, Ebert Andrásné, Finta Gerő, Benkő Józsefné, Zakariás Miklósné és Barok Károly közreműködésével.

Halad a világ, tisztul a gondolkozás. Amerikában az unitáriusok igen nagy erővel igyekeznek tisztítani a hitnézeteket. Mi erről már többször beszámoltunk olvasóinknak. Újabb hírek jönnek. Legközelebről 500 lelkész kivált az anglikán egyházból és megszervezték a modern egyházi férfiak unióját. A bibliát most már a modern tudomány szellemében fogják magyarázni és tanítani. Ez a helyes eljárás.

Vissza a klasszikusokhoz! Franciaországban rájöttek, hogy az egyetemen tanuló ifjúknál hiányzik a mélyebb tudományosságnak az az alapja, melyet a latin és görög nyelvek és szerzők tanulásával szereztek meg. Elhatározták, hogy a középiskolákba és az egyetemekre újból bevezetik és erőteljesen megkövetelik.

Elhunytak. Csongvay Béla birtokos Csegezen. Neje és három gyermeke gyászolja.

Martonosi Nagy János

ny.-szentlászlói jeles lelkészünk február 8-án váratlanul elhunyt Kolozsvárt a kórházban. Szentlászlón temették el. Jövő számunkban közölni fogjuk arcképét és életrajzát.

Csikfalva községe 1923. dec. 26-án délután 2 órai kezdettel avatta fel ujonnan épített községházát, mely csaknem 100.000 leuba került. A felavatási ünnepély délután 2 órakor kezdődött, mikor csikfalvi Márton András vezetésével megérkezett a csikfalvi zenekar s 2 népdal elhangzása után Ádám Mihály énekvezér-tanító vezetésével elénekelt a szép számú közönség a 90-ik zsoltár megható dallamát. Ezután Fazakas Lajos esperes-lelkész imát és felavató beszédet tartott, kifejtve különösen, hogy ha az iskoláért nem lelkesültek volna különösen a 90-es években, nem volna meg az új községháza. Buzdította, hogy jövőre is legyenek munkaszeretők s a községháza mellett építsék saját házaikat is. A beszéd után, mely láthatólag hatást gyakorolt a hallgatóságra, Kiss Zsigmond derék és fáradhatatlan községi bíró Róza nevű leánya szavaltta el Inczedy László „Nóvér“ című költeményét, Márton Juliánna népdalokat énekelt, Márton András tartott beszédet a gyülekezethez s a közhasználatnak átadta.

Összes lelkészeinket kérjük — most már nem is először — értesítsék városi lelkésztársaikat a faluból városra került híveik lakásáról, foglalkozásáról, mert mi városban lakók igyekezni fogunk lelki gondozásban részesíteni őket minden lehető módon. A curapastoralisban óhajtunk segítséget nyújtani.

Megyek a városba, mit üzennek? Egyik jeles papunk, mikor városba készül, egy héttel előre kihirdeti a szószékről, hogyha valaki levelet akar küldeni, vagy izenni, szívesen elviszi. Mindig visz izenetet és hoz is. Hasznos munka.

Rend a telke mindennek! Február 15-ike elmúlt. Szerződésünk értelmében a naptárak árával el kell számolnunk. Felhívjuk összes kollégáinkat — akiket illet — haladéktalanul küldjék be a naptárak árait Bedő Miklós homoródszentpéteri lelkész (Petreni u. p. Homoródsánpaul) címére, hogy szerződésben ígért kötelességünknek pontosan, becsülettel eleget teheszünk! Rendet és pontosságot kérünk. *Naptár szerk.*

Nyugtázás. Az egylet pénztárába folyó évi január 14-től február hó 19-ig előfizetési és tagsági díjat fizettek 1923-ra: Ürmösi Jenő, Sólyom Györgyné Kolozsvár; Tarcsafalvi Zsigmond Székelyszentmihály; Vernes József Torockó; Nagy György Derzs; Székely István Homoródszentlászló; dr. Pogány Sándor Kolozsvár; id. Tóth György Bölön; Sándor Balázs, Dimén Pál, Tamás Aron, Pap M. Gábor, Szabó József, Dimén Dénes, Imre Pál, Szabó István, ifj. Bató Domokos, Dimén István, Dimén Lajos, Geréd Lőrinc, Ürmösi Józsefné, Unitárius Nőegylet, Unitárius Egyházközség Homoródszentpál; Kovács Imre, Kovács Imréné, Balogh Mártonné, Székely János, Baranyai Pál alsó, Szép Miklós, Kovács Máté, Szép Lőrinc, Asztalos Márton, Balogh Miklós, Csép Ferenc, Csép Tamás Ferencé, Csép Mihály Mártoné, Simonfi Elek, Balogh Balázs, Blényesi Mózesné, Balogh Mártonné Zs., Csép Miklósné, Simonfi Lászlóné, Székely Samuné, Csép József, özv. Csegezy Gáborné, özv. Pálffy Máténé, Simonfi Pál, Kaszás Gyula Bágyon; Unitárius Leányegyházközség Székelytomba; Gazdakör, D. F. E., D. F. Ifj.

Egylet, Tejszövetkezet Nyárádgálfalva; Sándor Irma Székelykeresztur; id. Komáromi Mihály, özv. Árkosi Tamásné Bajka Mátyás, Bajka Sándor, Demeter Zsigmond Szentmihály. — 1924-re Benkő Árpád Árkos; dr. Albert Lőrinc Bölöni; Unitárius Lelkeszi Hivatal Várostalva; Kovács Károlyné, Bölöni Imre Brassó; Unitárius Teológiai Akadémia tanári könyvtára Kolozsvár; dr. Szentiványi Árpád, Unitárius Leányegyházközség Nagyenyed; Barabás Lajos Székelykeresztur; István Lajos Marosvásárhely; dr. Lukács József Kolozsvár; D. F. Egylet kis és nagykedei, András János, András Ferenc Nagykeede; Fazakas Péterné, Márton György, Vári András, Pál Izsák Kiskede; Útő Lajos, Székely Zsiga, ifj. Miklós János (Pa-kó), Miklós János (Gyurka), ifj. Molnár András, Miklós János (Samué), ifj. Miklós János (Józsefé) Dombó; Kozma Miklos Fiafalva; Szabó Lajosné Szováta; K. Nagy Miklós Kolozsvár; id. Gvidó Béla, ifj. Gvidó Béla Dicsőszentmárton; Derzsi Lajosné Medesér; Lőrinci Zsigmond Marosvásárhely; D mén Gergely Vargyas; Veress László, Nagy Gyula Kolozsvár; Rédiger Géza, Unitárius Egyházközség, Varga Ferenc Marosvásárhely; Tób Zsigmond Jobbágyfalva; Antal József Nagyborosnyó. (Folytatjuk.)

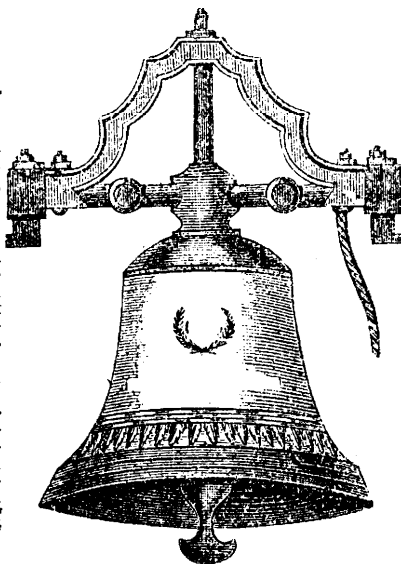
Szerkesztői üzenetek.

Tudósítóinkat kérjük, sziveskedjenek a tudósítást külön lapon, egy oldalra írva es b. nevüket rájegyezve küldeni be. — Jó hírt várunk sok helyről, ahonnan még semmi sem jött. — Elperelem. Jönni fog. — Több lelkes zsek. E helyen is tudomásra hozzuk, hogy a D. F. E.-be az egyházköri és egyházközségi D. F. Egyletek örökös alapítói díjat fizetnek. Ezt részletekben is elfogadja a pénztár, amit mutat a nyugtázás. Estélyek jövedelméből szokták kifizetni. Örökös alapítóink nagy erősségére lesznek az egyletnek, ha alapítványaikát ötszáz leura kiegészítik. — K. V. Dávid Ferencről már annyi költemény jelent meg, hogy csak olyant közölhetnénk, amely új nézőponiból látja és mutatja nagyságát. Ebben a rövid költeményben ilyen részt nem találunk. A rimelese is gyenge. A tudósítást főhasználjuk.

ANCA SÁNDOR HARANGÖNTŐDÉJE CLUJ

PIAȚA
UNIRII 32.

Van szerencsém nb. figyelmét a tulajdonomat képező volt Andrásófszky féle nagyhirű **harangöntődére** felhívni, mely ma is Románia legelső öntődéje, hol a legjobb anyagból készülnek a harangok minden nagyságban. Öntődém-ből kikerülő harangoknak **erőscsengésű** kellemes hangjuk van és **szabadalmazva vannak**, azonkívül művészi cs külisével is bírnak. Harangjaim kiválósgát mi sem bizonyítja jobban, mint-hogy több kállitáson ezüstéremmel és oklevéllel lettek kitüntetve. **Tartósságukért több évi jóállást vállalok.**



Nagybecsű figyelmét felhívom **harangkoronáimra, melyek a lehető legökéletesebbek, minnek folyán a harang ugyszólván magától jár, átfordulása vagy húzása általi harsadása ezen koronák mellett ki van zárva.**

Sziveskedjék megrendelését **stírgösen** megtenni, mert az anyag csaknem nap-nap után **drágul** s így egyháznak érdeke, hogy olcsó haranghoz jusson.

Becsés támogatásukat kérve, maradok kitűnő tisztelettel

ANCA SÁNDOR
— haranggyáros. —

Hivatalos közlemények.

XIII. 564/1924 sz. Körirat lelkész afiaihoz. Ismételten előfordult, hogy a köriratokra, rendeletekre egyes helyekről hiányos jelentések érkeztek be, s egyes pontok egészen válaszolatlanul maradtak. Felhívom tehát lelkész afiait, hogy az E. K. Tanács oly leiratainak, melyekben több megválaszolendő kérdés vagy meghagyás van foglalva, minden egyes pontjára pontosan feleljenek s amennyiben valamelyik kérdésre a kívánt adatokkal nem szolgálhatnak, ennek okát jelöljék meg. A hiányos jelentéstétel szintén mulasztás az 1923. évi főtanácsi jegyzőkönyv 49. pontjában foglalt szabályzat szerint. Kolozsvárt, 1924. évi február 19-én. Ferencz József, unitárius püspök.

XIV. Sz. 544/1924. Körirat esperes és lelkész afiaihoz. A Vallásügyi Miniszter ur f. hó 14-én 67579 sz. alatt érkezett iratában közli azokat az állami ünnepeket, melyeken istentiszteletet kell tartani. Ezek a következők: I. Nemzeti ünnepek, mikor istentisztelet tartandó és a közhivatalok szünetelnek: 1. A fejedelemségek egyesülése február 6. (görög naptár szerint január 24.); 2. Hősök napja, román áldozó csütörtökön; 3. A függetlenség kimondása május 23. (görög naptár szerint május 10). II. A királyi család évfordulói, melyeken szintén istentiszteletet kell tartani, de a közhivatalok nem szünetelnek: 1. Király Ófelsége névnapja, augusztus 4. (görög naptár szerint julius 22.); 2. Király Ófelsége születésnapja, augusztus 24. (görög naptár szerint augusztus 11.); 3. Trónörökös Ófelsége születésnapja, október 16. (görög naptár szerint október 3.); Királyné Ófelsége születésnapja, október 29. (görög naptár szerint okt. 16.). Egyidejűleg intézkedtem a felsorolt ünnepekre szóló imák megírása iránt, minek elkészülte után a szöveget az egyházközségekhez meg fogom küldeni, hogy minden templomban azok mondassanak el, amint ezt E. K. Tanács az E. Főtanács által jóváhagyólag tudomásul vett 1423/1923. sz. határozatában elrendelte volt. Kolozsvárt, 1924. évi február hó 20-án. Ferencz József, unitárius püspök.

XV. 413/1924. sz. Körrendelet összes lelkész afiainak a korpótlék igény bejelentése tárgyában. Tudomásulvétele közlöm a vallásügyi miniszterium 69681. sz. január hó 30-án kelt következő leiratát: „Tisztelettel értesitem, hogy a miniszterium a papok gradatiáit illetőleg a következőleg határozott: Szeptember hó folyamán minden évben pontos kimutatást kell küldeni az új gradatiát betöltő papokról, hogy a költségvetésbe fölvehetők legyenek. Az igazoló okmányok csak az első gradatiát betöltő lelkészekről küldendők föl, új gradatiák csak a következő költségvetési év kez-

detétől utaltatnak“. Felhivom érdekelt lelkész fiait ennek alapján, hogy saját jól megfontolt érdekükben minden év augusztus hó 31-ig esperesi uton a szükséges bejelentést E. K. Tanácshoz terjesszék fel. Kolozsvárt, 1924. évi februárius hó 6-án. Ferencz József, unitárius püspök.

XVI. Sz. 678/1924. Körlevél esperes és lelkész afiaihoz a családi változások bejelentése tárgyában. Miután a lelkészek családjában házasságkötés, születés vagy elhalálozás folytán beállott változások kellő időben nem jelentettek be E. K. Tanácsunkhoz, vagy a vonatkozó anyakönyvi kivonat nem csatoltatik s emiatt a családi pótlékok kiutalása késedelmet szenved, sőt hónapokon át el is marad, amiből a lelkészeknek jelentékeny kára származik: felhívjuk valamennyi lelkész afiát, hogy a családi állapotukban beállott változásokat [házasságkötés, gyermekek születése, elhalálozása, férjhezmenetele], esetről-esetre legkésőbb 8 nap alatt esperesi uton feltétlenül jelentsék be E. K. Tanácsunkhoz s csatolják hozzá a vonatkozó állami anyakönyvi kivonatot is. Enélkül a családi pótlék mindig a családi változást követő évnegyed 1. napjától számítatik. Kolozsvár, 1924. évi február hó 24-én. Ferencz József, unitárius püspök.

XVII. 2044/1924. Körirat köri felügyelő gondnok, esperes és lelkész afiaihoz. Az E. Főtanács 48/1923. jkvi szám alatt a Fegyelmi Törvény 10. és 11. szakaszait módosította, továbbá 49/1923. jkvi sz. alatt a Rendbirságolásról szóló szabályzatot megállapította. E szabályzat és módosítás életbelépven, kérem azokat eljárásaiknál szem előtt tartani. Az 1923. évi Főtanácsi jegyzőkönyveket E. K. Tanács február elején szétküldötte. A jegyzőkönyvben foglalt határozatok teljesítése tárgyában 31/1924. sz. alatt szétküldött külön körlevelet nyomatékosan lelkész afiát figyelmébe ajánlom, s felhivom őket arra is, hogy a szervezeti törvényeknek az egyházközségnél levő példányain az I. kötet 201. és 224., valamint a II. kötet 10. és 11. szakaszainál jegyezzék fel, hogy az illető szakasz az E. Főtanács 39., 40. illetve 48—1923. jkvi sz. határozatával módosított. Kolozsvár, 1924. február hó 24-én. Ferencz József, unitárius püspök.

XVIII. Sz. 676/1924. Körirat a főgimn. igazgatóságokhoz és iskolaszékekhez. A nagyszebeni tankerületi főfelügyelőségnek a miniszter meghagyására hivatkozással megküldött 1676/1924. sz. irata folytán mihez tartás végett közlöm, hogy a segélybélyegek 10, 25, 50 bani, 1 Leu és 5 Leu-ról 25, 50 bani, 1, 2 és 10 Leura emeltettek. Kolozsvárt, 1924. évi február hó 24-én. Ferencz József, unitárius püspök.

XIX. Sz. 679/1924. Körlevél valamennyi esperes, lelkész afiainak, valamint főgimnáziumok és teológia akadémia igazgatóságainak, kitüntetések bejelentése tárgyában. A miniszterium nyilvántartást akarván készíteni az egyházak szol-

gálatában álló tisztviselők birtokában levő, akár az itteni, akár más állambeli polgári vagy katonai kiténtetésekről, felhívjuk a címben jelzett hatóságokat, hogy e kiténtetéseket, illetve azokat a lelkészeket, tanárokat, tanítókat, gondnokokat stb., akik ilyen kiténtetést nyertek, március hó végéig hozzánk jelentsék be. A bejelentésben kimutatandó 1. az illető tisztviselő [lelkész, tanár, tanító, gondnok stb.] neve, egyházi állása, lakhelye; 2. a kiténtetés [tiszteletcím, érdemjel stb.] pontos megnevezése; 3. kitől, mikor, minő egyházi, polgári vagy katonai állásban és minő alkalmából vagy érdemek méltánylásául nyerte a kiténtetést? Kolozsvárt, 1924. évi február hó 24-én. Ferencz József, unitárius püspök.

XX. Sz. 478/1924. **Körirat valamennyi tanító afiához.** Felhívom tanító afiai figyelmét Bencze Gyula ref. tanító „Románmagyar nyelvű tananyag beosztás“ c. művére, melyet megvételre és használatra ajánlunk. Megszerezhető Marosvásárhelyt a Cosmos r.-t. nyomdájában, ára 40 Leu. Figyelmeztetjük azonban tanító afiait, hogy e „Tananyag Beosztás“ csak egy utmutató vezérfonal, amelyből a tanuló román nyelvű ismeretéhez képest a helyi körülmények szerint igyekezzenek annyit megvalósítani, amennyit teljes buzgósággal és legjobb igyekezettel megvalósíthatnak. A könyv magának a tanítónak a román nyelv tanításában jó módszeres utasításokat ad és az előirt vizsgálatra való előkészület nehéz munkájában is segíti. Kolozsvárt, 1924. évi februárius hó 24-én. Ferencz József, unitárius püspök.

XXI. Sz. 696/1924. **Körirat esperes és lelkész afiaihoz a lelkészi földek adójáról.** Az 1923. október 12-én külön szétküldött 1618/1923. sz. köríratra hivatkozással értesítem esperes és lelkész afiait, hogy az új adótörvénynek a lelkészi földekre vonatkozó 30. szakaszát a központi Pénzügyi Bizottság következőleg magyarázza: „Az erdélyi lelkészek a szessziós földek tekintetében, amelyek a parochiák tulajdonát képezik és amelyek ingyenesen adatnak használatra a lelkészeknek, nem tekinthetők haszonbérilőknek, hanem haszonélvezőknek s mint ilyenek nem róhatók meg kereskedelmi adóval. Az esetben, ha a parochiák és iskolák tulajdonát képező földeket haszonbérbe adják akár a lelkésznek vagy tanítóknak, akár más idegen személyeknek, a haszonbérilő a kereskedelmi adó alá esik.“ Ez a hivatalos magyarázat a Lege Decrete [törvények, rendeletek] 1924. január 24-én megjelent 3-ik számában olvasható. Kolozsvárt, 1924. évi februárius hó 25-én. Ferencz József, unitárius püspök.

XXII. Sz. 89/1924. **U. P. Pályázat kántori állásra.** A bágyoni unitárius egyházközségben megüresedett kántori állásra pályázatot hirdetek. Javadalom: 1. Pénzfizetés félévi előleges részletekben 1200 Leu; 2. Nyolc hold [1600 □ öles] első osztályu

szántó 14000 Leu; 3. Három hold [1600 □ öles] rét 4000 Leu; 4. 300 □ öl veteményes 300 Leu; 5. Kettő drb. marha legeltetési jog 2000 Leu; 6. 14 szekér tűzifa beszállítva 2800 Leu; 7. Lakás melléképületekkel 400 □ öl kerttel 700 Leu. Összesen 25.000 Leu. Próbaéneklés megkiváncatik. Pályázati kérések kellően felszerelve Lőrinczy Dénes esperes urhoz f. évi április hó 1-ig adandók be. Kolozsvárt, 1924. évi februárius hó 22-én. Ferencz József, unitárius püspök.

XXIII. Sz. 2143/1923. Pályázat. E. K. Tanács pályázatot hirdet az unitárius népiskolák VI-ik osztálya számára kiadandó Hit-és Erkölcstanra. A pályamunkákat f. évi július 1-ig kell beadni az E. K. Tanácshoz. A tankönyvnek meg kell felelnie az unitárius elemi iskolai vallásoktatás tantervében foglalt utasításoknak, de szemelőtt kell tartania a Nevelésügyi Bizottság által az Unitárius Irodalmi Társaság pályázatán jutalmazott művekre adott bírálatot is. A bírálat szövege megtekinthető minden esperesi hivatalban és az E. K. Tanácsi irodán. A megfelelő munkát E. K. Tanács a közönséges iskola; tankönyv alakjában nyomtatott ivenként 300 leuval fogja honorálni. Kolozsvárt, 1924. évi februárius 25-én. Ferencz József unitárius püspök.

XXIV. Emlékeztető az Unitárius Közlönyben meg nem jelent februári köriratokról: 1966—1923. Körirat esperes és köri f. ü. gondnok afiaihoz a püspöki vizsgálószékre vonatkozó javaslatról. Vélemények beküldendő március 1-ig. — 1966—1923. Körirat aranyostordai és kereszturkőri lelkész afiaihoz az 1923. évi püspöki vizsgálószék meghagyásainak teljesítése tárgyában. Jelentések beküldendő február 20-ig. — 400—1924. Körirat esperes, köri jegyző és pénztáros afiaihoz a 12—1923. főt. jkv. sz. határozat tárgyában. Javaslatok teendő március 15-ig. — 31—1924. Körirat esperes, lelkész, tanító afiaihoz, Teol. akad. és főgimn. igazgatóságokhoz, egyházi pénztárnak, számvevőségnek és állandó bizottságoknak az 1923. évi főtanácsi határozatok végrehajtása tárgyában. Lelkész afiai az 1924. évi egyet. egyh. adó tárgyában jelentést küldjenek be március 15-ig. — 500—1924. Körirat az iskolaszékekhez a tanügyi hatóságok általános kifogásai teljesítéséről és a román nyelvet előadó tanítók bejelentéséről. Jelentések küldendő március 10-ig.

Főszerkesztő: Dr. BOROS GYÖRGY

Szerkesztő: P AP DOMOKOS

Előfizetési ár: Egész évre 30 L. Magyarországra 36 L. Egyes szám ára 4 L. Akik a 30 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egyet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapítódíj 100 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztárhoz küldendő.

Hirdetés. Teimann Béla uridivat termében **papi palástok** mérsékelt áron készülnek, mely célra a szabályszerű anyag állandó raktáron van. ☐ **Brassó, Cóplac I. szám.**

Nyomatott „Korvin“-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz.